

Nr 98.

Af herrar Åslund och Öberg, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående lagstiftning till förhindrande af svek vid han-
del med hästar m. m.

Med afseende på handel med kreatur äger Handelsbalkens kap. 1, § 1 tillämpning, i det härom är stadgadt följande:

»Köp bör ske utan tvång eller list med säljarens och köparens goda ja och samtycke. — Sker det annorledes; vare ogildt.»

Ser man likväl till huruledes det i själfva verket plägar gå till vid handel med kreatur och i all synnerhet vid handel med hästar, företrädesvis af s. k. yrkesskojare, skall man snart finna att i ett stort antal fall lagens bokstaf icke blott icke följes, utan att fastmer ofta vid sådan handel det liksom hör till regeln att största möjliga list skall användas. — Så till exempel på den unga hästen, som ännu ej fällt alla mjölkframtänderna, brytas dessa bort, på det att hästen skall se äldre ut, och på gamla hästar inbrännas i framtänderna »kärnor» för att gifva dem sken af att vara yngre än de i verkligheten äro. — Otaliga exempel skulle kunna anföras, huruledes dessa hästhandlare kunna gå tillväga för att dels göra sin vara begärlig, dels söka öfverskylla eller bortförklara de fel, hvarmed den salubjudna hästen är behäftad. Kan likväl köparen efter köpets afslutande leda i bevis att säljaren förteगत detta, så är denna enligt Handelsbalkens kap. 1, § 4 skyldig att återtaga hästen, återbetala försäljningssumman, ersätta all skada samt dessutom böta. Men huru ofta lyckas man verkligen anskaffa ett dylikt bevis? Ännu besvärligare ställer sig saken, då det handlar om ett s. k. förborgadt fel, d. v. s. ett sådant, som hvarken säljare eller köpare tidigare blifvit varse. Här måste det nämligen bevisas, att det förborgade felet verkligen förefanns vid tiden för köpets afslutande. I den svenska lagstiftningen saknas för dylika fall hvarje stadgande om s. k. återgångsfel. I flera främmande länder finnas däremot bestämmelser,

att vid sådana sjukdomar som koller, kvickdrag, starr m. fl. säljaren är skyldig att inom en viss tid, olika vid de olika sjukdomarna och olika i de skilda länderna, återtaga häst, som visar sig vara behäftad med någon dylik åkomma. Genom dessa stadganden erhåller den hästköpande allmänheten åtminstone någon garanti mot svek vid hästhandel. Den mest motbjudande formen vid hästhandel är likväl handeln med öfveråriga, uttjänta, orkeslösa eller i öfrigt värdelösa hästskreatur. Den bedrifves af kringresande tattare och mindre hederliga hästhandlare. Den sker företrädesvis på eller i samband med hästmarknaderna och oftast i form af byteshandel. Icke så sällan operera två eller flera dylika personer tillsammans för att så mycket säkrare kunna få den köpare, som ger sig i handel med dem, i sitt våld. Vid detta slags handel spelar vidare »köpskålen» en stor roll, och när den lurade slutligen kommer till insikt om hvad slags köp eller byte han gjort, blir det ytterst hästen, som får sitta emellan för den nye husbondens dumhet eller godtrogenhet.

Att alla dessa skildrade missförhållanden äro till stor skada för den alltid berättigade ärliga hästhandeln är också uppenbart.

Det är vidare i synnerhet inom vissa delar af vårt land mycket vanligt att, då en för hög ålder eller på grund af fel eller lyten kasserad häst säljes till slakt, hästslaktaren icke drager sig för att antingen själf använda djuret till arbete så länge som möjligt, eller ock låta djuret komma ut i den allmänna handeln. Det är en ytterst sorglig lott, som vid tilltagande ålder månget förut värdefullt hästskreatur går till mötes. Mångfaldiga äro de tillfällen, då grymt, men med nu gällande lagstiftning svåråtkomligt djurplågeri bedrifves mot öfveråriga hästar. En afsevärd förbättring i dessa missförhållanden skulle likväl kunna vinnas, om hvarje häst exempelvis före utgången af sitt första lefnadsår försåges med ett outplånligt, lätt iakttagbart kännemärke, som angåfve djurets ålder, och om det vidare stadgades, att häst, som vore öfver 18 år, icke finge försäljas utan medgifvande af vederbörande myndighet. Hvem denna vederbörande myndighet bör vara, om — exempelvis på landsbygden — kommunalnämnden eller den nämnd, som har till uppgift att uttaga hästar för krigsmaktens ställande på krigsfot, eller möjligen någon annan myndighet kan vara därtill bäst skickad, anse vi oss icke kunna afgöra, utan torde en följande utredning få lämna svar på denna fråga.

Med anledning af hvad sålunda anförts få vi, under framhållande af de oeffterrättliga förhållanden, som för närvarande göra sig gällande vid handel med hästar inom vårt land, och under betonande af att för minskande af tillfällen till bedrägligt förfarande vid dylik handel och framför

allt för minskande af djurplågeri det är nödvändigt att något göres från statsmakternas sida, hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, hvilka lagstiftningsåtgärder böra vidtagas i syfte att förhindra svek vid handel med hästar samt handel med öfveråriga, till användning i körslor värdelösa hästskreatur, äfvensom för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1911.

Z. Åslund.

C. J. Öberg.

Nr 99.

Af herr **Almqvist** m. fl., om upplåtande af staten tillhörig mark till plats för byggnad åt Drottning Sofias stiftelse i Vänersborg.

Under hänvisning till motiveringen till motionen nr 8 i Första kammaren angående medgifvande för föreningen Drottning Sofias stiftelse i Vänersborg att likställas med tuberkulosanstalter i fråga om rätt till erhållande af byggnadsbidrag, hemställa vi,

att Riksdagen må medgifva, att Kungl. Maj:t må äga att efter ansökan af föreningen Drottning Sofias stiftelse i Vänersborg åt sagda förening upplåta byggnadsplats å staten tillhörig mark i närheten af Stockholm på de villkor, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Stockholm den 27 januari 1911.

Knut Almqvist.

A. J. Hagström.

Edv. Fleetwood.
